

تحلیلی بر سوژه پسامدرن با مروری تطبیقی بر سیر نظریه‌های فلسفی و ادبی معاصر

فرزاد کریمی^۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۵/۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۲/۱۱

چکیده

ارتباط میان ادبیات و فلسفه اگرچه سابقه‌ای طولانی در تحقیقات علوم انسانی دارد اما مطابقت نظریه‌نظیر نظریه‌های این دو نحله از علوم انسانی از موارد مغفول‌مانده است که در مقاله حاضر به آن پرداخته شده است. از میان نظریه‌های فلسفی و ادبی معاصر، در فلسفه، تجربه‌گرایی و در ادبیات، پساساخت‌گرایی مبدأ تحلیل قرار گرفته است. سپس با گذار از ایده‌آلیسم، شاخه‌های متفاوت پدیدارشناسی و فلسفه پست‌مدرن به مدرنیسم ادبی، پساساخت‌گرایی و درنهایت پسامدرنیسم ادبی بررسی شده است. به‌منظور امکان تبیین وضعیت‌های خاص انسانی در هر نحله از ادبیات و فلسفه، «سوژه» به‌عنوان مابه‌ازای انسان - در بعد اندیشندگی‌اش - مورد توجه نویسنده بوده است. شیوه این مقاله توصیفی با روش گردآوری کتابخانه‌ای است. مطابق نتایج این پژوهش، نگاه به مکتب‌ها و شیوه‌های ادبی با دیدگاهی خاص از فلسفه، می‌تواند ابعاد تازه‌ای از انسان را در متون ادبی بازنمایاند که مرحله‌ای فراتر از ویژگی‌های شخصیت‌پردازانه در آثار ادبی است. در این مقاله، این ویژگی‌ها با تأکید بر «سوژه پسامدرن» مورد توجه بیشتر قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: سوژه، سوژه پسامدرن، نظریه‌های ادبی، نظریه‌های فلسفی، ویژگی‌های شخصیت‌پردازانه